

Magyar-bolgár barátsági hét

Találkozók, szakmai tanácskozások

A májusi békehónap keretében megrendezett magyar-bolgár barátsági hét második napi programja tegnapi, szerdai, Szegeden folytatódott. Margarit Szpirovot, a Bolgár Népköztársaság budapesti nagykövetségének követtanácsosát, Ivan Pejkovszkit, a budapesti Bolgár Kulturális és Tájékoztató Központ igazgatóját és Bogomil Cservenusev igazgatóhelyettesét a reggeli órákban a néprönt városi bizottságának fogadta Molnár Sándor, a Csongrád megyei népröntbizottság titkára és Kulcsárné dr. Kiss Piroška, a Szeged városi népröntbizottság titkára. Elmondták, igyekeztek úgy összeállítani a szegedi programot, hogy a vendégek bepillantást nyerjenek városunk társadalmi, gazdasági és kulturális életébe, s a személyes találkozások lehetőségét biztosítsanak a két nép barátságának elmélyítésére.

Ezt követően ellátogattak a mihályteleki Új Élet Termelőszövetkezetbe, ahol Arendás József, a termelőszövetkezet elnöke és Boros Péter, a pártvezetőség titkára köszöntötte a bolgár küldötteket. Először Arendás József adott tájékoztatást a termelőszövetkezet életéről, majd

Margarit Szpirov beszélt Bulgária agrárpolitikájáról. Ezt követően a vendégek háztársasági részvételt, majd megtekintették az új beruházásokat.

Deután a Szegedi Kenderfonó és Szövőipari Vállalat Újszegedi Szövőgyárát keresték fel, ahol a Dimitrov szocialista brigád tagjaival találkozott. A kollektív életéről Istváné brigádvezető számolt be, majd kötetlen baráti beszélgetéssel és a bolgár kotteli népzenei együttes műsorával folytatódott a találkozó. A baráti hangulatú összejövetelen részt vett Frányó József, a gyár igazgatója, Tóth Imre, a pártvezetőség titkára és Sárányi Lászlóné, a szakszervezeti bizottság titkára.

Este a Hazafias Néprönt Szeged városi bizottságának klubjában rendeztek be irodalmi presszót, ahol a költő Nagy László és Bulgária kapcsolatáról tartott — versekkel illusztrált — előadást Juhász Péter irodalomtörténész, a Bolgár Kulturális és Tájékoztató Központ munkatársa.

Hódmezővásárhelyen, a Kossuth téri párt- és tömegszervezeti székházban barátsági gyűlést tartottak teg-

nap, amelyen részt vettek a budapesti Bolgár Kulturális és Tájékoztató Központ munkatársai is.

Dr. Varga Istvánné, a Hazafias Néprönt IV. körzeti titkára köszöntötte a bolgár vendégeket, a közönséget, a városi pártbizottság képviselőjében megjelent Szabó Gáspárt, valamint Keresztes Istvánné városi néprönttitkárát. Kurai Ferenc szavaltata után a gyűlésen Vári Ernő, a néprönt városi elnökségének tagja mondott beszédet, ismertette a magyar és bolgár nép testvéri együttműködését és barátságát, a szocializmus építése, a béke védelme érdekében elért eredményeit. Felszólalt Bogomil Cservenusev, a budapesti Bolgár Kulturális és Tájékoztató Központ igazgatóhelyettese, majd a barátsági hétre megyénkbe érkezett kotteli népzenei szakiskolák tanulóit — Georgi Penev igazgató vezetésével — műsort mutattak be a bolgár népművészet gyöngyszemeiből.

A barátsági gyűlés után beszélgetésre került sor a bolgár vendégek és a vásárhelyi népröntaktivisták részvételével a lakóterületi népröntmunka tapasztalatairól.

Gyorsjelentés az építőiparról

5013 új lakás

Az építőipari vállalatok, és a szövetkezetek — az EVM gyorsjelentése szerint — 5013 új lakást adtak át az év első négy hónapjában. Majdnem 200-zal kevesebb lakás készült el, mint tavaly ilyenkor, de a kedvező időjárásat kihasználva, mintegy kétezerrel több új otthon építését kezdték meg, mint a múlt év első négy hónapjában. Az egy évvel ezelőttnél jóval többet, összesen 1038 lakást adtak át a fővárosban a 43-as számú és a Budapesti Lakásépítő Vállalat dolgozói. Vidéken a Békés, a Hajdú, a Győr, a Nógrád és a Veszprém megyei EVM vállalat valamint a Dél-magyarországi Magas- és Mélyépítő Vállalat dolgozói gyorsították meg jelentősen a lakás átadások ütemét. Az EVM vállalatok jelenleg 40 ezer lakás kivitelezésén dolgoznak, s ebből 27—28 ezret kell átadniuk az év végéig.

Az idei népgazdasági terv szerint az ország építőiparának termelése 3 százalékkal csökken, ám ezen belül a magánépítés teljesítménye 2,5 százalékkal növekszik, az építőipari vállalatoké pedig 5,6 százalékkal mérséklődik. Az év első négy hónapjában az EVM vállalatok termelésének értéke még valamelyest meghaladta az egy évvel korábbit, a vízügyi vállalatoké majdnem 4 százalékkal növekedett, s bár a szövetkezeteké a számítottnál jobban mérséklődött, a kivitelező szervezetek összességében mégis mindössze 2 százalékkal kevesebb építési szerelési munkát végeztek, mint tavaly ilyenkor.

Az építési piac élénkülése is lassította a termelés mérséklődését, hiszen az év első hónapjaiban a megbízók és a kivitelezők között megkötött szerződések értéke 5 százalékkal nagyobb volt, mint múlt év azonos időszakában. A megbízásokon belül pedig a korábbi 18-ról 20 százalékkal növekedett a fenntartási munkák aránya. Az elutasított építési igények összege az első negyedéves 31 százalékkal csökkent, ami jelzi a keresletkínálat összhangjának erősödését is. Az új igényekhez elsősorban a kisebb építőipari részlegek alkalmazkodnak ezeknek teljesítménye várhatóan az idén sem csökken, s lehetséges, hogy meghaladja a tavalyit.

(MTI)

(MTI)

Értékes kezdeményezések

Szocialista brigádok a hatékonyabb termelésért

A szakszervezetek tapasztalatai szerint a kezdeményező-készség, s egyben a jobbító szándékú ösztön, kritikus hangvétel jegyében zajlottak le a vállalati szocialista brigádvezetők értekezletei, amelyek a május 28-1 országos tanácskozást készítették elő. Szinte mindenütt azt vizsgálták, hogy a brigádmunka, s általában a szocialista munkaverseny hogyan alkalmazkodhat rugalmasabban a vállalatok gyorsan változó feladataihoz.

A legtöbb bíráló is arra mutatott rá, hogy a vállalati vezetés nem mindig gazdálkodik jól a munkamozgalmakban rejlő lehetőségekkel, nem avatják be kellő időben a brigádokat a tervekbe, így a felajánlások még mindig gyakran elmulasztódnak a tényleges feladatoktól. Sokan tették szövé a vállalati belső szervezethez, az irányítás gyengeségeit, s általában a vélemény, hogy a munkaverseny irányításának, anyagi és erkölcsi elismerésének módszerét korszerűsíteni kell.

Sok helyütt bejelentették, hogy a brigádok között úgynevezett minőség ellenőrző visszajelző rendszert építenek ki, ezzel hívják fel a figyelmet a hibákra. A kollektívák egész sora vállalta a szakmai továbbképzést, hogy szükség esetén azonnal átválthasson egy másik munkára.

A Kenderfonó és Szövőipari Vállalat újszegedi szövőgyárában Megyeri Vilmosné brigádvezető arra a jelenségre hívta fel a figyelmet, hogy az újabb kottellát rendelések a színek, méretek és formák gyakori változtatását igénylik, ez munkakényesebb feladatot, s csak úgy oldható meg, ha a brigád tagjai többféle műveléshez is értnek. Brigádja — a sikeres export érdekében — kész arra, hogy a munka valamennyi művelését elsajátítsa. Ugyanennél a vállalatnál Viseráczki Imréné arról szölt, hogy brigádja a géppark műszaki állapotának feljavításával és jobb üzemszervezéssel a termelés növelését segíti elő.

Több vállalatnál a gyorsan változó feladatokhoz jobban alkalmazkodó versenyszabályzatot hagytak jóvá. A salgótarjáni öblös-

üvegyárban például a hagyományos egész évre szóló vállalatok helyett rövidebb távra, egy-egy fontosabb feladatsorozathoz kapcsolódó felajánlási rendszert vezetnek be. A vállalat vezetők ezt azzal segítik, hogy munkahelyenként konkrétan ismeretlen feladatokat, illetve azt, hogy miben kérlik a brigádok segítségét.

Ugyanennél a vállalatnál sok szó esett arról is, hogy gyakori az alapanyaghiba, és az ebből származó selejt. A jelek szerint ezek a bírálatok eredményesek voltak, mert a vezetők intézkedések hatására azóta kevesebb az anyaghiba.

Az ország legnagyobb célpipari üzemében, a martfői Tisza Cipőgyárban a brigád-értekezleten hasznos javaslatokat kértek a brigádoktól, azóta kishíján száz ötlet érkezett a vállalat vezetéséhez az elfekvő anyagok hasznosítására, a hulladékok feldolgozására. Az ötleteknek háromnegyed része megvalósíthatónak bizonyult. Ezek is elősegítik, hogy az idén legalább 15 millió forint értékű megtakarítást érjenek el. Nagy nyomattal hangzott el az is, hogy a helyi nyerségi eredmények helyett elsősorban a minőség legyen a döntő a dolgozók munkájának megítélésében.

A Magyar Gyapjúfonó- és Szövőgyár albertfalvai fonóüzemében februárban történt tüzeset, mintegy 100 millió forintos kárának enyhítését szolgálják egyebek között a szocialista brigádok kezdeményezései. A tatabányai gyáregység Kandó Kálmán komplex brigádja például felajánlotta, hogy az albertfalvai fésűfonóban tüzkárt szenvedett gépekből kettőt megment, vagyis felújít, alkatrészeit megjavítja. Azóta a munkát elvégezték, és a két gép a jövőben a vállalat tatabányai gyáregységében termel. Ugyanabban a gyáregységben azt is vállalták a szocialista brigádok, hogy a tűz miatt kieső fonókat termelésnek egy részét pótolják.

A 22 ezer hektáron gazdálkodó Bolyi Mezőgazdasági Kombinátban mind a 104 szocialista brigád részt vállalt abból, hogy az idén a termelés értékét két százalékkal növeljék, a költsége-

ket pedig egy százalékkal csökkentésük. Ha ezt a célt sikerül elérniük, akkor a tervezett 260 millió forint nyereséget további 45—50 millióval megtehetővé az idén. A brigádvezetők tanácskozás közepén az ennek megfelelően az állott: ki mit tud tenni az eredménytöbbletért. A műhelyekben felhasznált alkatrészek és egyéb anyagok értéke 65 millió forintra rög évente, a Hunyadi gépjavító brigád tehát azt vállalta, és arra hívta fel a többi műhely munkáskollektíváit is, hogy a kiseleztezt gépek még beépíthető alkatrészeit újítsák fel. A vetőmagüzem Jókai brigádja az energiaköltség további mérséklését kezdeményezte. A kombinát vezetősége pedig bejelentette, hogy félmillió forinttal ösztönzi az idén a munkahelyek energiatakarékosságát.

(MTI)

(MTI)

Több betegápoló és asszisztens

Gyarapodik a betegápolók száma az egészségügyi intézményekben: ebben a tanévben csaknem 4500 fiatal szerez általános ápolói és asszisztensi szakképzést az egészségügyi szakközép- és szakiskolák nappali tagozatain. A pályakezdezők — miként az Egészségügyi Minisztériumban elmondták — több szakterületen helyezkedhetnek el; az egészségügyi szakközépiskolák végzősei 23-féle munkakörben dolgozhatnak majd és szerelhetnek speciális szakképzést, például gyermekápolói, körzeti, üzemi ápolói, EKG-, vagy haematológiai asszisztensi szakokon.

Mindegyik végzőre számítanak, mert bár évről évre egyre több fiatal választja ezt a pályát, még mindig kevés az ápoló. Az országban a szakdolgozói állások 3,1 százaléka betöltetlen. Tavaly az egészségügyi szakiskolákban végeztek 98,6 százaléka kezdte meg pályáját, 77,1 százaléka három műszakban teljesít szolgálatot. Az egészségügyi

szakközépiskolákban végzett tanulók 83,8 százaléka gyakorolja hivatását, 70,8 százaléka a betegek ágya mellett. A pályakezdezők közül számosan abba az intézménybe kérték felvételüket, ahol a kötelező év közli és nyári gyakorlatukat végezték, vagyis oda pályáztak, ahol azt tapasztalták: segítik a fiatalok szakmai képését, a szakdolgozók az orvosok megbecsült partnerei a gyógyításban.

A következő tanévben előre láthatóan még több ápolót és asszisztent képeznek majd. A fővárosi egészségügyi szakközépiskolákban például 3, a Pest megyeiekben 2, a Fejér megyeiekben egy újabb osztályt létesítenek. Az oktatási intézmények közreműködésével az eddigieknél még részletesebben, szemléletesebben tájékoztatják az általános iskolák tanulóit erről a pályáról, és nemcsak a lányokat, hanem a fiúkat is ösztönzik: vállalták ezt a hivatást.

A fej mindig kéznél van

„A gazdaság fejlődésének intenzív szakaszában a mezőgazdaságban és az iparban foglalkoztatott dolgozók száma csökken; egyre többen választják a harmadik szektort, a szolgáltatások szféráját.” Mafél évtizeddel ezelőtt ha valaki azt mondta volna, hogy ez a jóslat nem törvénytörés, hanem csak jóslat, megmosolyogtak volna. Pedig hát nem minden alakult úgy, ahogyan elképzeltük. 1969-ben hozta a magyar kormány 1038-as számú, a szolgáltatásokról, azok fejlesztésének távlati programjáról szóló határozatát, s a rendelet nyomán lázas munka bontakozott ki. A Csongrád megyei tanács a Hejvilpari Kutatóintézetől megrendelte az akkori helyzet felmérését, s a távlatokat 1985-ig felvázoló tanulmányt, ami annak rendje és módja szerint el is készült. És csak egyetlen adat belőle: a szerzők jóslata szerint 15 esztendő alatt az összes lakossági szolgáltatás mennyiségének az akkorihoz mérve száztíz százalékkal kell emelkednie.

A szolgáltatások színvonalának javulása az élet minőségének javulását jelenti. A kormányhatározat céljainkkal összhangban született tehát, s különösen figyelemreméltóak azok az elemek, melyek szerint csökkenteni kell a város és a falu közötti különbségeket; a szolgáltatásokból részesedniük kell az ellátatlan területeknek is. Manapság igen sokat beszélünk arról, hogy a falvak népességártó erejét növelni szükséges. Az említett tanulmány szerzői már akkor gondoltak erre. Akkoriban sorra jöttek létre szolgáltató szervezetek, meghozta ahogy a közgazdaságtan zsargonja mondja: tiszta profilúak, azaz kizárólag szolgáltatással foglalkozó vállalatok és szövetkezetek.

Ezek legtöbbször néhány esztendő alatt áttért az ipari termelésre... Mikor jelentkezett valaki utoljára suszterinasnak, mikor? (Az elnök nem vár választ a kérdésre, legyint.) Tíz éve? Tizenöt éve? Mindenesetre nagyon régen. És miért, kérdezem, talán nem keresnek jól a szolgáltatásban dolgozó cipészek? Az elnök ismét legyint, majd megdumol, hogy a jó szakemberek több mint hateret visznek haza havonta forintokból. (Ez bár többen vihetnék haza ezt az összeget!) A Komfot megyei szolgáltató ipari szövetkezet elnöke is mutatja az ott dolgozók célját. Szolgáltatni szeretnének.

Előkerül egy kimutatás. Tarjánban, az Olajbányász téren működött a szövetkezet cipőjavító részlege; egy a tucatnyiból. Az elnök bekéri a kimutatást, s közben maga is elnézést kér az ellentétes ígékötökkel való játékról. Be és ki. Valóban

lajba az egészségre ártalmas anyagot, szennyvizet, szemetet, háztartási, vagy ipari hulladékot juttatni. A tanácsrendelet megtilt minden olyan tevékenységet, amely károsítja a természeti környezetet, a víz élővilágát, megakadályozza a nád növekedését. A vízparttal közvetlenül érintkező területek tulajdonosai, kezelői és használói számára a rendelet kötelezővé teszi a medervonal rendszeres tisztítását, a hulladék összegyűjtését. A rendelet megszegő szabálysértést követnek el.

Árakat nem érdemes emelni, nem is szabad igazándiból (bár a rendelkezések megengednek...). Más az út, mert nemcsak a láb van mindig kéznél, hanem a fej is.

Petri Ferenc

(MTI)

Tanácsrendelet a Balaton védelmére

Zala megye tanácsa szerdai ülésén rendeletet fogadott el a Balaton és a környező természeti táj védelmére. A tanácsrendelet hatálya kiterjed a Balaton zalai partján levő közterületekre, strandokra, parti magáningatlanokra, a kis vízfolyások, valamint a Balatonba vezetett csapadékvíz és elvezető csatornák meder előtti területi szakaszára.

A rendelet kimondja, hogy az említett területeken semmilyen szilárd, vagy folyékony szennyező anyag nem helyezhető el, s tilos a ta-

erről van szó. 1982-ben a bevétel meghaladta valamiképpen a száznegyven, a kiadás pedig majdnem elérte a száznolcvankétezer forintot.

Másutt, kérdezem tőle, mi van másutt?

Volt egyszer egy újszegedi üzletünk, és volt egy hölgy, akit hat órára alkalmaztunk, hogy felvegye a rendeléseket. Fel is vette őket, mind a havi ezeröttszáz forintot érő rendelést.

Dr. Szendrei Gáborhoz, az elnökhöz a kiváncsiság hozott. A KISZÖV nemrégiben tartott küldöttgyűlésén azt fejtegette: szolgáltatásból nem lehet megélni, csak szolgáltatásból: nem.

Furcsállottam a dolgot, hiszen a Komfot Isz május elseje előtt néhány nappal kapta meg a Kiváló Szövetkezet címet, s össze: árbevételének hetven százalékát szolgáltatásaiért kapja! Mi több az elmúlt években nyereségnyadukat is növelni tudták...

En a küldöttközgyűlés résztvevőit is arról próbált meggyőzni, hogy a tiszta profil — bár sok minden szólna mellette, s iparvállalat esetében bizonyára igaz is, hogy jó — nem követendő, követhető út a szövetkezetek számára. Tudjuk, hogy szolgáltatni kell, értjük is, meg is tesszünk mindent annak érdekében, hogy a színvonal javuljon, de csak szolgáltatni nem lehet. Ártermelésre is szükség van ahhoz, hogy egy gazdálkodó szervezet nyereséget tudjon felmutatni, dolgozóinak megfelelő bérszínvonalat tudjon biztosítani.

Vannak persze — tévedés ne essék — nyereséges szolgáltatások, de hogy az előbbi példánál, azaz a kaptalanul maradjunk, néhányuk ráfizetéses. És ezekre is szükség van!

Ismeretes, hogy sok faluban és városban üresen állnak a nagy pénzért felépített szolgáltatóházak. A rezsi-költség miatt. A Komfot Isz is kivonult néhány ilyen objektumból... És végül is igaza volt, hiszen nem az épület a fontos, hanem az, hogy a manapság már drága cipőt valaki megjavítsa.

A rezsi-költséget térítjük azoknak, akik saját lakásukban vállalták, hogy megjavítsák a rászoruló lábbelüket, magyarázza az elnök, és szerintem az a jövő útja. Ez a megoldás költségtakaró, mint ahogy az is, hogy szövetkezetünk a többi szolgáltatással foglalkozó céggel, közös felvevőhelyeket létesít...

Árakat nem érdemes emelni, nem is szabad igazándiból (bár a rendelkezések megengednek...). Más az út, mert nemcsak a láb van mindig kéznél, hanem a fej is.

Petri Ferenc

(MTI)